

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/140/2020
Identifikačné číslo spisu:	1717203818
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1717203818.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. H., bývajúcej v H., Q. XX, zastúpenej Občianskym združením OPOS, so sídlom v Trenčianskej Teplej, A. Hlinku 1084/24A, IČO: 51 147 688, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, IČO: 36 857 513, o vydanie bezdôvodného obohatenia 3.226,67 eur, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 42Csp/6/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. septembra 2019 sp. zn. 3Co/235/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. mája 2018 č. k. 42Csp/6/2017-243 zastavil konanie v časti vydania bezdôvodného obohatenia 1.809,76 eur, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v plnom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.416,- eur z dôvodu neplatnosti či neexistencie zmluvy, resp. bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20. decembra 2006 uzatvorenej s právnym predchodcom žalovanej Consumer Finance Holding, a.s. Žalobkyňa pôvodne žiadala vydať bezdôvodné obohatenie 3.226,67 eur, po tom čo vzala žalobu v časti istiny 1.809,76 eur späť, súd prvej inštancie konanie o tejto časti žaloby zastavil. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovanou súd prvej inštancie konštatoval, že pri všetkých platbách žalobkyne, ktoré boli realizované v prospech žalovanej pred 6. júnom 2015, uplynula subjektívna premlčacia doba pred podaním žaloby. Po tomto dátume žalobca realizoval len tri platby spolu vo výške 351,40 eur, v ktorom rozsahu súd skúmal dôvodnosť nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie pre úplnosť uviedol, že na daný prípad nebolo možné aplikovať 10 ročnú premlčaciu dobu pre úmyselné bezdôvodné obohatenie, keďže podnikateľským zámerom žalovanej je získavať prospech z poskytovania úverov a nie tieto poskytovať bez úrokov a poplatkov. V tejto súvislosti považoval námietky žalobkyne, že bola „donútená“ uzavrieť

úverové zmluvy a že žalovaná nepostupovala s odbornou starostlivosťou, za nepreukázané. Zmluvu o úvere vyhodnotil súd prvej inštancie ako zmluvu spotrebiteľskú a v súvislosti s posudzovaním jej (ne)platnosti uviedol, že v dokumente označenom ako Žiadosť o aktiváciu Nákupnej karty Quelle je riadne označená žalovaná ako aj žalobkyňa, ktorá (ako sama uviedla) túto žiadosť aj sama vyplnila (uviedla svoje osobné údaje) a sama podpísala. Nepovažoval za významné, že zmluva bola označená ako žiadosť, nakoľko podľa ustanovení § 43 a nasl. Občianskeho zákonníka možno zmluvu uzatvoriť aj takýmto spôsobom. Z vykonaného dokazovania mal zároveň za preukázané, že žalobkyňa sama aktívne, na základe vlastnej vôle a dobrovoľne vyplnila predmetnú žiadosť a zaslala ju žalovanej, ktorá žalobkyni schválila úverový rámec 497,91 eur a podpísanú žiadosť zaslala žalobkyni. Súd prvej inštancie dodal, že zmluva bola podpísaná žalobkyňou 15. decembra 2006 a žalovanou 20. decembra 2006 s tým, že rozdielne dátumy na zmluve nemajú žiadny vplyv na platnosť zmluvy. Argument žalobkyne, že nepodpísala prílohy zmluvy, resp. že nepodpísala/nebola oboznámená s ostatnými komponentmi zmluvy (resp. že tieto neboli dohodnuté písomne), okresný súd vyhodnotil takisto ako nedôvodný, keďže vychádzajúc z obsahu zmluvy svojím podpisom potvrdila, že sa oboznámila so zmluvnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy (žiadosti), ďalej že s nimi súhlasí a zaväzuje za ich dodržiavať. Súd prvej inštancie napokon dospel k záveru, že zmluva svojím obsahom ani účelom neodporuje zákonu ani ho neobchádza, ani sa neprieči dobrým mravom; navyše v čl. VI bod 34 zmluvy je uvedené, že úrokové sadzby sú pohyblivé a ich výška je určená bankou, čo bolo pri takýchto úveroch bežné. Vo vzťahu k namietanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetnej zmluvy zdôraznil, že sporové strany si dohodli pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá sa bude meniť v závislosti od vývoja trhu a ako žalobkyňa vyhlásila v zmluve, s touto sa oboznámila. Bolo preto nemožné, aby žalovaná v zmluve dopredu určila výšku úrokovej sadzby, ktorá je pohyblivá a ktorú sama ešte nepozná. Súd prvej inštancie tiež dodal, že v zmluve je uvedený aj indikatívny výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov úveru (ďalej len „RPMN“), a poukázal na konštantnú judikaturu, z ktorej vyplýva, že pri takýchto typoch úverov postačuje uviesť spôsob výpočtu RPMN, pretože túto ani nemožno jednoznačne uviesť, ak sa úver čerpá priebežne a i priebežne sa dopĺňa, v dôsledku čoho sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Súd prvej inštancie napokon posudzujúc zmluvu v intenciách ustanovenia § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. zistil, že žalovaná si splnila svoje zákonné povinnosti, pretože v zmluve sa nachádzali aj informácie o úverovom limite, o ročnej úrokovej sadzbe, o poplatkoch a aj o postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy. Vzhľadom na platnosť zmluvy a neexistenciu zákonného dôvodu, pre ktorý by mala byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov, dospel k záveru, že všetky plnenia, ktoré v zmysle zmluvy poukazovala žalobkyňa žalovanej, žalovaná prijala na základe platného právneho dôvodu, ktorý neodpadol a teda na jej strane nemohlo vzniknúť bezdôvodne obohatenie. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. septembra 2019 sp. zn. 3Co/235/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacej časti o náhrade trov konania potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Podľa odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie k správny skutkový záverom o tom, že strany sporu uzavreli platnú zmluvu o úvere, na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia, ktoré aj správne vyložil a dôvody, ktoré ho viedli k záveru o platnosti zmluvy a o tom, že zmluva o úvere nie je bezúročná a bez poplatkov aj náležité, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP odôvodnil. Ďalej uviedol, že z predloženej listiny označenej ako Žiadosť o aktiváciu Nákupnej karty Quelle (ďalej aj „Žiadosť“) vyvodil správny záver o uzavretí zmluvy v znení navrhovanom v písomnej žiadosti žalobkyne z 15. decembra 2006, prijatím tohto návrhu žalovanou jej podpisom 20. decembra 2006. Odvolací súd poukázal na to, že pri tejto forme úveru je stanovený len tzv. úverový rámec, teda suma, do výšky ktorej spotrebiteľ úver môže čerpať. Skutočná výška čerpaných prostriedkov a od nej sa odvíjajúci počet splátok, prípadne spôsob čerpania (pravidelnosť, výška atď.), nie sú v čase uzatvorenia úverovej zmluvy známe. Mal za to, že nakoľko tieto údaje sú podkladom pre určenie RPMN, nemožno údaj o reálnej výške RPMN pre daný, ešte len budúci úver v čase uzatvorenia úverovej zmluvy určiť na celé obdobie trvania zmluvného vzťahu. S ohľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že postupu právneho predchodcu žalovanej pri vzniku zmluvného vzťahu so žalobkyňou, ktorým stanovil spôsob výpočtu RPMN (tzv. indikatívny výpočet), nie je možné nič vytknúť a preto nie je možné predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. V otázke

premlčania uplatneného nároku v časti prevyšujúcej 351,40 eura odvolací súd nepovažoval za správny záver súdu prvej inštalácie o uplynutí premlčacej doby pred podaním žaloby. Toto pochybenie však považoval bez právneho významu, pretože neexistencia bezdôvodného obohatenia žalovanej vyplývala zo záveru o platnosti zmluvy o úvere z 20. decembra 2006, ktorý nebol bezúročný a bez poplatkov. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP a zároveň, posudzujúc dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP), aj na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP. Namietala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu pri riešení právnej otázky, „či neuvedením údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere sa podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bezpoplatkový“. Podľa názoru žalobkyne predmetná Žiadosť/zmluva neobsahovala náležitosť vyžadovanú v § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého spotrebiteľská zmluva musí obsahovať RPMN, pričom z uvedeného zákona nevyplýva, že by sa táto povinnosť nevzťahovala na zmluvy o revolvingovom úvere. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže vyhodnotil Žiadosť/zmluvu v celom obsahu za správnu a platnú. V tejto súvislosti dovolateľka odkázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/245/2020 a ďalej namietala, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil plynutie premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď konštatoval, že časť nároku žalobkyne je premlčaný. Vyslovila názor, že vo vzťahu k spotrebiteľskému sporu nebola otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty dosiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená, keďže začiatok plynutia subjektívne premlčacej lehoty je viazaný na vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Pripomenula, že je fyzickou osobou bez právnického vzdelania, ktorá nemohla vedieť, že jej úvery sa od počiatku považujú za bezúročné a bezpoplatkové a preto v danom prípade treba začiatok plynutia subjektívnej lehoty spájať so skutočnosťou, kedy žalobkyni bolo oznámené, že jej zmluvy vykazujú nedostatky. Dovolatelka tiež namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v otázke (ne)platnosti Žiadosti (zmluvy). Nakoniec argumentovala, že žalovaná v konaní nepredložila hodnoverný dôkaz o tom, že došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy, pričom mala za to, že v danom prípade nebola dodržaná ani písomná forma. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že napadnuté rozhodnutie je zákonné, jasné a zrozumiteľné. Procesným postupom súdov nižších inštalácií nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces s tým, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je daná, pretože žalobkyňou nastolená právna otázka nie je otázkou, ktorú má vyriešiť dovolací súd, keďže odpoveď na ňu je priamo v zákonom ustanovení. Poukázala na to, že žalobkyňa iba prejavuje nespokojnosť s indikatívnym výpočtom RPMN v zmluve, a to 11 rokov po jej uzavretí, pričom obidva súdy nižších inštalácií uzavreli, že indikatívny výpočet uvedený v zmluve je v súlade so zákonom. Žalovaná s poukazom na judikáciu a zákonné ustanovenia rozviedla, že v prípade tzv. revolvingového (neustále čerpaného a splácaného) úveru je zákonná náležitosť uviesť výšku RPMN splnená uvedením tzv. indikatívneho výpočtu RPMN, keďže pri revolvingovom úvere nie je možné vopred poznať presnú výšku úveru, počet splátok atď. Spotrebiteľ má k dispozícii na čerpanie úverový rámec, pričom veriteľ a zrejme ani spotrebiteľ v čase uzavretia zmluvy nevie, koľko a ako dlho bude čerpať úver a splácať ho. Uzavrela, že indikatívny výpočet RPMN bol v danom prípade uvedený v zmluve v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. a preto navrhla podané dovolanie odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť v celom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa - posudzujúc jej dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP, čl. 11 CSP) - vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, namietajúc nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) napadnutého rozhodnutia.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, zároveň citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

17.1. Odvolací súd sa v odôvodnení dôsledne zaoberal odvolacou námietkou žalobkyne ohľadom nesprávneho posúdenia spornej „Žiadosti“ v kontexte zákona č. 258/2001 Z.z., keď sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade strany sporu uzavreli platnú zmluvu o úvere. V tejto súvislosti uviedol, že predmetnú Žiadosť o aktiváciu Nákupnej karty Quelle v znení navrhovanom v písomnej žiadosti žalobkyne a následným prijatím tohto návrhu žalovanou jej podpisom 20. decembra 2006 je potrebné považovať za riadne uzavretú zmluvu. Dodal, že pri tejto forme úveru je stanovený len tzv. úverový rámec a skutočná výška čerpaných prostriedkov a od nej sa odvíjajúci počet splátok, prípadne spôsob čerpania (pravidelnosť, výška atď.) sú v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neznáme. Keďže sú tieto údaje podkladom pre určenie RPMN, nemožno údaj o reálnej výške RPMN určiť na celé obdobie trvania zmluvného vzťahu. Odvolací súd preto riadne zdôvodnil prípustnosť tzv. „indikatívneho“ výpočtu RPMN a následný záver, podľa ktorého nemožno predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Napokon sa dostatočne vysporiadal aj s argumentáciou žalobkyne ohľadom nesprávneho vyhodnotenia námietky premĺčania uplatneného nároku, keď v jej prospech konštatoval pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v rozhodovaní podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, avšak s ohľadom na to, že neexistencia bezdôvodného obohatenia žalovanej vyplývala zo záveru o platnosti zmluvy o úvere, považoval toto pochybenie v okolnostiach danej veci za postrádajúce právny význam.

17.2. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia

odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

19. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

20. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania ďalej vyvodzovala z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Pre obidve procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

23. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku alebo v prípade dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen

(všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

24. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

25. Žalobkyňa v preskúmvanej veci nastolila právnu otázku, či neuvedením údaju o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere sa podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bezpoplatkový. Podľa jej názoru sa pri riešení uvedenej otázky odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybni.

27. Dovolateľka podľa názoru dovolacieho súdu nevymedzila vo svojom dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom právnu otázku, ktorá je právne významná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolateľka (zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom) nenastolila v danom prípade právnu otázku zásadného významu vo svetle vyššie uvedeného výkladu, keďže nespornú odpoveď na to, či s absenciou údaju o RPMN nastáva bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru, možno bez akýchkoľvek výkladových pochybností nájsť v zákonom ustanovení, na ktoré dovolateľka sama poukazuje v ňou sformulovanej otázke. Navyše, zodpovedanie uvedenej otázky by ani nebolo spôsobilé s ohľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu privodiť dovolateľke procesný úspech a pozitívny výsledok v spore, nakoľko daný spor vynikal osobitosťou zmluvného vzťahu medzi stranami sporu (tzv. revolvingový úver), na ktorú dostatočne zreteľne poukázali oba súdy nižších inštancií. Pre revolvingový úver je typické, že konkrétny výpočet RPMN a ani údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa nie je možné pre povahu revolvingu v čase kontraktácie zmluvného vzťahu vypočítať vopred, pretože v danom čase nie sú presne známe podstatné náležitosti pre toto zadefinovanie, keď celý úver sa priebežne čerpá a dopĺňa, a teda nie je možné v zmluve zakladajúcej takýto vzťah uviesť konkrétny percentuálny údaj RPMN, pre ktorého vyčíslenie je potrebné mať zastabilizované vstupné údaje o výške úveru, období, splátkach úveru a úrokoch s poplatkami. Preto neuvedenie konkrétnej a presnej RPMN v zmluve o revolvingovom úvere vzhľadom na jeho charakter nemôže mať za následok, že úver bude bezúročný a bez poplatkov. Zákonná náležitosť uviesť výšku RPMN je splnená uvedením tzv. indikatívneho výpočtu RPMN (t. j. akási „vzorová“ RPMN vyjadrená prostredníctvom výpočtu za reprezentatívne zvolených premenných), tak ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade, čo správne zohľadnili súdy nižších inštancií.

27.1. Okrem toho, pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací

súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia, pri tom, za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). V tejto súvislosti musí vec prejednávajúci senát konštatovať, že rozhodnutie najvyššieho súdu, na ktoré dovolateľka poukázala (sp. zn. 2Cdo/245/2010), aby doložila odklon odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pri posudzovaní nastolenej otázky, nie je vo vzťahu k ňou položenej dovolacej otázke príliehavé pre odlišnosť, nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnej otázky v ňom riešenej. V predmetnom uznesení sa totiž najvyšší súd zaoberal (ne)platnosťou uzavretej rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky medzi stranami sporu a na to nadväzujúcou právomocou na konanie vo veci samej. Najvyšší súd sa ani okrajovo nevenoval právnej otázke nastolenej dovolateľkou v posudzovanom dovolaní. Z dovolania nie je zrejmé ani zadefinovanie väzby označeného rozhodnutia najvyššieho súdu na dovolateľkou vymedzenú právnu otázku či bližšie konkretizovanú nesprávnosť, ktorú videla v rozhodnutí odvolacieho súdu. Okrem spomínaného rozhodnutia označila dovolateľka už len rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Košiciach, v súvislosti s čím je potrebné podotknúť, že tieto nemožno zaradiť do rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP (R 71/2018).

28. Dovolací súd len naostatok dodáva, že pokiaľ dovolateľka v dovolaní namietala platnosť uzavretej zmluvy o úvere s poukazom o. i. na nedodržanie písomnej formy či jej rozpor s dobrými mravmi, tak v tejto súvislosti nekonkretizovala a nenaformulovala právnu otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie, spôsobom, ako to požaduje konštantná judikatúra dovolacieho súdu. Dovolateľka uviedla z pohľadu požiadaviek vyplývajúcich z obsahu ňou uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP iba všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však z obsahu dovolania nie je zrejmé. Predmetná dovolacia argumentácia je preto nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

29. Žalobkyňa ďalej v dovolaní oponovala tým, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ nebola riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty v spotrebiteľskom spore.

30. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že takto zadefinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý (v tomto prípade) bola žaloba žalobkyne zamietnutá. Dovolateľkou nastolená právna otázka však toto kritérium nesplňa, keďže v danom prípade nešlo o kľúčovú (rozhodujúcu) právnu otázku pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, a navyše jej posúdenie odvolacím súdom svedčilo v prospech dovolateľky. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil predovšetkým na závere, že nedošlo k bezdôvodnému obohateniu žalovanej, keďže zmluva o úvere uzavretá sporovými stranami je platná a zároveň nie je bezúročná a bez poplatkov. A iba nad rámec uvedeného odvolací súd konštatoval, že v otázke premlčania uplatneného nároku v časti prevyšujúcej 351,40 eur nepovažoval za správny záver súdu prvej inštancie o uplynutí premlčacej doby pred podaním žaloby, pričom však zdôraznil, že toto pochybenie zostalo bez právneho významu, pretože neexistencia bezdôvodného obohatenia žalovanej vyplývala zo záveru o platnosti zmluvy o úvere, ktorý nebol bezúročný a bez poplatkov. So zreteľom na uvedené zostáva konštatovať, že od vyriešenia dovolateľkou nastolenej právnej otázky (či prípadne iných právnych otázok) rozhodnutie odvolacieho súdu v spore nezáviselo a jej vyriešenie dovolacím súdom by nijako neovplyvnilo rozhodnutie vo veci samej a právne postavenie žalobkyne v spore, pričom v tejto časti by prípustnosť podaného dovolania nebola daná ani z dôvodu nenaplnenia jej subjektívnej stránky, keďže záverom o nesprávnom prvoinštančnom vyhodnutí námietky premlčania časti uplatneného nároku (i keď v konečnom dôsledku bez jeho právneho významu) odvolací súd v podstate vyhovel odvolacej námietke žalobkyne.

Dovolateľkou nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

31. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ CSP nebol žalobkyňou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

32. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.